

สรุปผลการวิจัย อภิปรายและขอเสนอแนะ

บทนี้จะได้อธิบายถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย ผลการวิจัย และ
อภิปรายพร้อมทั้งเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษากิจกรรรมการนิเทศการศึกษาที่ศึกษานิเทศก์จังหวัดปฏิบัติ
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษาของ
ศึกษานิเทศก์จังหวัด

สมมติฐานของการวิจัย

ศึกษานิเทศก์ที่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์แตกต่างกัน ปฏิบัติ
กิจกรรมการนิเทศการศึกษาแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ สุ่มจากศึกษานิเทศก์จังหวัดแต่ละจังหวัด
โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling) ได้จำนวนตัวอย่างประชากร
ทั้งสิ้น 482 คน.

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่แบบสอบถาม ประกอบด้วยแบบสอบถาม
แบบตรวจสอบ (Check list) แบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale)
และแบบปลายเปิด (Open-end) ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นแล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาและ
ทดลองใช้กับศึกษานิเทศก์ที่ไม่ได้เลือกเป็นตัวอย่างประชากร จำนวน 20 คน เพื่อหา

ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.88 พร้อมกับนำแบบสอบถาม มาปรับปรุงอีกครั้งหนึ่ง จึงนำไปรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูล ใช้วิธีการไปรษณีย์ ทั้งส่งแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูล โดยส่งแบบสอบถามไปยังตัวอย่างประชากรเป็นรายบุคคล จำนวน 482 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืน 390 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 80.91

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติดังนี้

1. ข้อมูลที่เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบตรวจสอบ (Check list) นำเสนอและวิเคราะห์โดยใช้วิธีหาค่าร้อยละ
2. ข้อมูลที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษา เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) นำมาหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การเปรียบเทียบการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์จังหวัดที่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์แตกต่างกัน (ไม่เกิน 5 ปี และเกินกว่า 5 ปี) ใช้ค่าที (t-test)
3. ข้อมูลที่เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษา ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า นำมาหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด (Open-end) ใช้วิธีเรียงลำดับความถี่

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม สรุปได้ดังนี้

ศึกษานิเทศก์จังหวัดส่วนมากเป็นเพศชาย (ร้อยละ 73.59) เกือบครึ่งหนึ่งของศึกษานิเทศก์ทั้งหมดมีอายุระหว่าง 31-40 ปี (ร้อยละ 42.30) มีเป็นจำนวนน้อยที่อายุอยู่ในช่วง 21-30 ปี (ร้อยละ 4.87) ส่วนมากดำรงตำแหน่งมาแล้วไม่เกิน 5 ปี

(ร้อยละ 34.65) มีเป็นส่วนน้อยที่ดำรงตำแหน่งมาเกิน 15 ปี ศึกษาในเทศก์ส่วนมากมีวุฒิ อยู่ในระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 82.30)

จากความมุ่งหมายและสมมุติฐานของการวิจัย สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. โดยส่วนรวมแล้ว ศึกษาในเทศก์จังหวัดเห็นว่า ไม่ได้ปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศการศึกษามากนัก จากผลการหาค่าเฉลี่ยรวมพบว่า อยู่ในเกณฑ์น้อย แต่ก็มีอยู่ 7 กิจกรรมในจำนวน 52 กิจกรรมที่ศึกษาในเทศก์เห็นว่าได้ปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก

การวิจัยครั้งนี้ ได้จำแนกกิจกรรมการนิเทศการศึกษาออกเป็น 4 กลุ่ม จากกิจกรรมทั้งหมด 52 กิจกรรม คือ

- ก. กิจกรรมที่ใช้นิเทศครู เป็นกลุ่ม
- ข. กิจกรรมที่ใช้นิเทศครู เป็นรายบุคคล
- ค. กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริการด้านวิชาการ
- ง. กิจกรรมการประเมินผลและการวิจัย

ต่อไปนี้จะเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นตอน ๆ

กิจกรรมที่ใช้นิเทศครูเป็นกลุ่ม มีทั้งหมด 27 กิจกรรม ศึกษาในเทศก์จังหวัดเห็นว่า กิจกรรมที่ได้ปฏิบัติมากมี 2 กิจกรรมคือ กิจกรรมการบรรยายให้ครูฟัง และกิจกรรมการเตรียมการสาธิตการสอน ส่วนกิจกรรมที่ศึกษาในเทศก์จังหวัดเห็นว่าได้ปฏิบัติ น้อยที่สุดแทบจะเรียกได้ว่าไม่ได้ปฏิบัติเลยก็คือ กิจกรรมการจัดชมรมวิชาการสำหรับครู อีกกิจกรรมหนึ่งซึ่งศึกษาในเทศก์เห็นว่าไม่ได้ปฏิบัติเลยคือ กิจกรรมการร่วมมือกับสถานีโทรทัศน์เพื่อเป็นเครื่องมือในค่านานาเทศการศึกษากิจกรรมกลุ่มนี้เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมแล้วพบว่า ศึกษาในเทศก์ได้ปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อย (ค่าเฉลี่ย 2.76)

กิจกรรมที่ใช้นิเทศครูเป็นรายบุคคล ประกอบด้วยกิจกรรมการนิเทศการศึกษากว่าจำนวน 8 กิจกรรม ศึกษาในเทศก์จังหวัดเห็นว่า กิจกรรมที่ได้ปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มากมี 3 กิจกรรมคือ การจัดให้ครูสอนด้วยวิธีสอนใหม่ ๆ การสังเกตการสอนของครู และการปรึกษาหารือกับครูภายหลังการสังเกตการสอน กิจกรรมทั้ง 3 ประการนี้เป็นกิจกรรมที่

เนื่องกัน กิจกรรมที่ศึกษานิเทศก์เห็นว่าได้ปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อยและมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในกลุ่มนี้ ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการจัดให้ครูได้ศึกษาเพิ่มเติม จากการพิจารณาโดยส่วนรวมพบว่า กิจกรรมในกลุ่มนี้ ศึกษานิเทศก์ยังคงปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อย แต่ค่าเฉลี่ยค่อนข้างสูง (ค่าเฉลี่ย 3.07)

กิจกรรมที่ใช้ในการบริการทางคำปรึกษาแก่ครู มีทั้งหมด 10 กิจกรรม ศึกษานิเทศก์จังหวัดเห็นว่า กิจกรรมที่ได้ปฏิบัติมากมี 2 กิจกรรมคือ การรวบรวมคู่มือการสอน เอกสารหลักสูตรไว้ให้ครูได้ศึกษา และร่วมกับคณะศึกษานิเทศก์ผลิตเอกสาร วารสาร สำหรับครู ส่วนกิจกรรมที่ศึกษานิเทศก์เห็นว่าได้ปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อย และมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในกลุ่มนี้ ได้แก่ การร่วมมือกับหน่วยงานอื่นจัดห้องสมุดขึ้นสำหรับครู เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมพบว่า ศึกษานิเทศก์เห็นว่า ได้ปฏิบัติกิจกรรมในกลุ่มนี้อยู่ในเกณฑ์น้อย (ค่าเฉลี่ย 2.84)

กิจกรรมที่เกี่ยวกับการประเมินผลการวิจัย มี 7 กิจกรรม กิจกรรมการนิเทศการศึกษาในกลุ่มนี้ ไม่มีกิจกรรมใดที่ศึกษานิเทศก์เห็นว่าได้ปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก ทุก ๆ กิจกรรมเห็นว่าได้ปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อย แต่ก็มีกิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับ 1. และอันดับที่ 2 ของกลุ่ม ได้แก่ การประเมินผลการปฏิบัติของตนเอง และร่วมกับคณะศึกษานิเทศก์ประเมินผลการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ ตามลำดับ กิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในกลุ่มนี้ ได้แก่ การร่วมกับคณะศึกษานิเทศก์วิจัยผลการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมพบว่า ศึกษานิเทศก์เห็นว่าได้ปฏิบัติกิจกรรมในกลุ่มนี้อยู่ในเกณฑ์น้อย (ค่าเฉลี่ย 2.98)

2. การเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์จังหวัดที่มีระยะเวลาดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์ไม่เกิน 5 ปี และเกินกว่า 5 ปี ตามแนวสมมุติฐาน

ความคิดเห็นโดยส่วนรวมของศึกษานิเทศก์จังหวัดที่ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์ไม่เกิน 5 ปี และเกินกว่า 5 ปี เกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศการศึกษา ปรากฏว่าไม่แตกต่างกัน ซึ่งขัดแย้งกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ว่า "ศึกษานิเทศก์ที่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์แตกต่างกัน ปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศการศึกษาแตกต่างกัน"

กิจกรรมการนิเทศการศึกษาที่ไชนีเทศครู เป็นกลุ่ม ศึกษานิเทศก์ที่ดำรงตำแหน่ง เป็นระยะเวลาแตกต่างกัน เห็นว่า ได้ปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มนี้ไม่แตกต่างกัน ซึ่งขัดแย้งกับ สมมุติฐานที่ตั้งไว้

กิจกรรมการนิเทศการศึกษาที่ไชนีเทศครู เป็นรายบุคคล ศึกษานิเทศก์ที่ดำรง ตำแหน่ง เป็นระยะเวลาแตกต่างกัน เห็นว่า ได้ปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มนี้ไม่แตกต่างกัน ซึ่งขัดแย้ง กับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

กิจกรรมการนิเทศการศึกษาเกี่ยวกับการบริการด้านวิชาการแก่ครู ศึกษานิเทศก์ ที่ดำรงตำแหน่ง เป็นระยะเวลาแตกต่างกัน เห็นว่า ได้ปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มนี้ไม่แตกต่างกัน ซึ่งขัดแย้งกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

กิจกรรมการนิเทศการศึกษาที่เกี่ยวกับการประเมินผลและการวิจัย ศึกษานิเทศก์ ที่ดำรงตำแหน่ง เป็นระยะเวลาแตกต่างกัน เห็นว่า ได้ปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มนี้ไม่แตกต่างกัน ซึ่ง ขัดกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ เชนเดียวกัน

3. ปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ จังหวัด

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษาได้จากแบบสอบถามแบบ มาตรฐานส่วนประเมินค่า และแบบสอบถามแบบปลายเปิด

ปัญหาและอุปสรรคในส่วนที่เป็นมาตรฐานส่วนประเมินค่าพบว่า ปัญหาที่ศึกษานิเทศก์ เห็นว่า เป็นปัญหาอยู่ในเกณฑ์มากมี 2 ประการได้แก่ ปัญหาขาดแคลนงบประมาณของ หน่วยศึกษานิเทศก์และของโรงเรียน ปัญหาที่อยู่ในเกณฑ์เป็นปัญหาน้อยมี 5 ประการ ได้แก่ โรงเรียนขาดแคลนเครื่องอำนวยความสะดวก ครูไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมการ นิเทศการศึกษา ครูไม่ได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารให้เข้าร่วมกิจกรรมการนิเทศการ ศึกษา การคมนาคมไม่สะดวก และครูไม่เลือกมีสโมสรศึกษานิเทศก์ สำหรับปัญหาที่ว่า ครูไม่เลือกมีสโมสรศึกษานิเทศก์นั้น มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ 1.91 เท่านั้น

ปัญหาและอุปสรรคที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิดเท่าที่รวบรวมได้ ปรากฏว่า สิ่งที่เป็นปัญหามากที่สุดได้แก่ ปัญหาการจัดการประมงกึ่งอาชีพ เอกภาพ มีหลายหน่วยงาน เป็นผู้จัด และที่เป็นปัญหารองลงมาได้แก่ ปัญหาหัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์จังหวัดขาดความสามารถในด้านการเป็นผู้นำ และปัญหาความไม่สงบของบ้านเมือง เป็นปัญหาที่มีความถี่อยู่ในอันดับที่ 3 ปัญหาที่น้อยที่สุดได้แก่ ปัญหาที่ว่าครูไม่แน่ใจในผลการนิเทศการศึกษา

อภิปรายผลการวิจัยและขอเสนอแนะ

จากผลการวิจัย มีสาระใหญ่ ๆ ที่สามารถนำมาอภิปรายได้คือ

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ศึกษานิเทศก์จังหวัดส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 31-40 ปี ปฏิบัติงานมาแล้วไม่เกิน 5 ปี วุฒิทางวิชาชีพพระคัมภีร์ปริญญาตรี การที่ศึกษานิเทศก์ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ทำให้มีความคล่องตัวในการปฏิบัติงานในท้องถิ่นทุรกันดารตามสภาพชนบทโดยทั่วไป ประกอบกับเป็นบุคคลในวัยระหว่าง 31-40 ปี ทำให้สามารถปฏิบัติงานได้เต็มที่ ทำงานในตำแหน่งศึกษานิเทศก์เป็นระยะเวลาานพอควร ประกอบกับมีวุฒิทางวิชาชีพพระคัมภีร์ปริญญาตรี จึงหวังได้ว่า การปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศการศึกษาน่าจะมีแนวโน้มไปสู่การปฏิบัติที่ดีขึ้น อีกประการหนึ่ง พบว่าศึกษานิเทศก์ที่มีวุฒิทางวิชาชีพพระคัมภีร์ปริญญาโท มีจำนวนรองจากระดับปริญญาตรี จากเดิมซึ่งมีวุฒิปริญญาโทน้อยมาก คาดว่าจะมีศึกษานิเทศก์ที่มีวุฒิปริญญาโทเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ส่วนศึกษานิเทศก์ที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีนั้น จากการพิจารณาแบบสอบถามพบว่า เป็นศึกษานิเทศก์ที่มีอายุอยู่ระหว่าง 51-60 ปี เป็นส่วนมาก ปฏิบัติงานมานาน คาดว่าจะหมดไปในที่สุด เพราะปัจจุบันผู้ที่ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์ได้จะต้องมีวุฒิทางวิชาชีพพระคัมภีร์ปริญญาตรีเป็นอย่างน้อย

จึงอาจสรุปได้ว่า การปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ มีแนวโน้มไปในทางที่ดีขึ้น

2. การจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์จังหวัด

โดยส่วนรวมแล้ว ศึกษานิเทศก์เห็นว่าได้ปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศการศึกษาอยู่ในเกณฑ์น้อย

การที่ศึกษานิเทศก์ได้จัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษาอยู่ในเกณฑ์น้อย ผู้วิจัยเห็นว่า เป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นอย่างมีเหตุผลสอดคล้องกับปัญหาการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษา ในพื้นที่จะขอ นำปัญหาการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษามาอภิปรายประกอบดังนี้

เหตุที่ปฏิบัติกิจกรรมอยู่ในเกณฑ์น้อย เพราะขาดแคลนงบประมาณ งบประมาณเป็นองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งของการปฏิบัติงานนอกเหนือจากกำลังคน เครื่องมือ เครื่องใช้ และระบบวิธีดำเนินการ ดังนั้นหน่วยงานใดขาดแคลนงบประมาณแล้ว การจะปฏิบัติงานให้ได้อย่างดีนั้นเป็นเรื่องยาก แต่ถึงอย่างไรก็ตามก็อาจจะผ่อนคลายนปัญหาได้ โดยอาศัยการวางแผนงานโครงการปฏิบัติงานอย่างรัดกุม จัดลำดับความสำคัญของปัญหาตามกำลังงบประมาณ

อีกปัญหาหนึ่งที่ผู้วิจัยเห็นว่า เป็นสาเหตุที่สำคัญที่ทำให้การจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษาอยู่ในเกณฑ์น้อย นั่นก็คือปัญหาที่ว่า ศึกษานิเทศก์ต้องปฏิบัติงานอื่น ๆ มาก ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่า ปัญหานี้เป็นปัญหาอยู่ในเกณฑ์เป็นปัญหาขนาดกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.10) งานอื่นในที่นี้ก็คือ งานนอกเหนือจากหน้าที่โดยตรง งานพิเศษตามผู้บังคับบัญชาสั่ง การแก้ปัญหาที่ก็คือ ควรจะมีการค้นคว้าศึกษาวิเคราะห์งานของศึกษานิเทศก์ให้เห็นอย่างเด่นชัด และประสานงานให้ทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เข้าใจตรงกัน

ทั้งหมดนี้เป็นการอภิปรายเพื่อชี้ให้เห็นถึงสาเหตุและวิธีแก้ไขบางประการ ที่มีต่อผลการวิจัยที่ปรากฏว่า ศึกษานิเทศก์จังหวัดได้ปฏิบัติกิจกรรมอยู่ในเกณฑ์น้อย

ต่อไปนี้จะได้อภิปรายผลการวิจัยตามลำดับประเภทของกิจกรรมที่แบ่งเป็นกลุ่มย่อย 4 กลุ่ม ตามลำดับ

2.1 กิจกรรมการนิเทศการศึกษาที่ใช้กับครู เป็นกลุ่ม

โดยส่วนรวมแล้ว ศึกษานิเทศก์เห็นว่าได้ปฏิบัติกิจกรรมนี้อยู่ในเกณฑ์น้อย แต่ก็มีกิจกรรมที่ได้ปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก อยู่ 2 กิจกรรมได้แก่ การบรรยายให้ครูฟังและ

จัดสัมมนาวิชาการให้กับครู เมื่อพิจารณาการจัดกิจกรรมทั้งสองนี้ จะเห็นได้ว่า ศึกษานิเทศก์ได้เลือกใช้กิจกรรมที่ใช้งบประมาณน้อย ได้แก่ กิจกรรมการบรรยาย ซึ่งสอดคล้องกับปัญหาการขาดแคลนงบประมาณ แต่ในขณะเดียวกัน หากจะมองในแง่ของการพัฒนาการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษาแล้ว จะเห็นว่า กิจกรรมการบรรยาย เป็นกิจกรรมที่โซมาแต่เดิม ปัจจุบันก็ยังใช้อยู่ในระดับสูง กิจกรรมอื่น ๆ ยังคงใช้อยู่ในระดับน้อย แสดงว่าการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษาที่ให้กับครู เป็นกลุ่มยังไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควร ผู้วิจัยเห็นว่า โครงการพัฒนาศึกษานิเทศก์ของกรมสามัญศึกษาน่าจะมุ่งมาพัฒนาบุคลากรการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ด้วย นอกจากจะมุ่งให้ความรู้และหลักการทางวิชาการ

2.2 กิจกรรมการนิเทศการศึกษาที่ให้กับครู เป็นรายบุคคล ศึกษานิเทศก์เห็นว่า กิจกรรมที่ได้ปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก ได้แก่ จัดให้ครูสอนตามวิธีสอนใหม่ ๆ การสังเกตการสอน และปรึกษาหารือกับครูภายหลังการสังเกตการสอน กิจกรรมทั้ง 3 ประการนี้เป็นกิจกรรมต่อเนื่องกัน คือ เมื่อจัดให้ครูสอนตามวิธีสอนใหม่แล้ว จึงคอยสังเกตการสอนของครู และปรึกษาหารือภายหลังการสังเกต อีกประการหนึ่งยังแสดงให้เห็นว่า ศึกษานิเทศก์ได้ออกไปช่วยเหลือครูตามโรงเรียนซึ่งเป็นหน้าที่อย่างหนึ่งของศึกษานิเทศก์อยู่ในเกณฑ์มากด้วย

2.3 กิจกรรมการนิเทศการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการทางด้านวิชาการ ศึกษานิเทศก์เห็นว่า ได้รวบรวมคู่มือสอน เอกสารหลักสูตรไว้เป็นส่วนกลางให้ครูได้ศึกษา และร่วมกับศึกษานิเทศก์ผลิตเอกสาร วารสาร สำหรับครู อยู่ในเกณฑ์มาก และกิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ การร่วมมือกับหน่วยงานอื่นจัดห้องสมุดสำหรับครู เมื่อพิจารณากิจกรรมทั้ง 3 ประการ ผู้วิจัยเห็นว่า กิจกรรมที่ศึกษานิเทศก์จัดได้ดีก็คือ กิจกรรมที่ปฏิบัติอยู่ในคณะศึกษานิเทศก์ ส่วนกิจกรรมที่ต้องร่วมมือกับหน่วยงานอื่นมักจัดได้ไม่คึกคัก ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะปัญหาการประสานงาน ซึ่งเป็นปัญหาประการหนึ่งของการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษาจากแบบสอบถามปลายเปิด หรืออาจจะเป็นเพราะความขาดเอกภาพในการจัดการศึกษาระดับประถม ซึ่งยังผลให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์

2.4 กิจกรรมการนิเทศการศึกษาค้นการประเมินผลและการวิจัย

ศึกษานิเทศก์เห็นว่า ได้ปฏิบัติกิจกรรมในกลุ่มนี้อยู่ในเกณฑ์น้อยทุกกิจกรรม กิจกรรมเหล่านี้ปฏิบัติจำเป็นต้องได้ศึกษาค้นคว้าวิธีการในการปฏิบัติ การที่ศึกษานิเทศก์เห็นว่าได้ปฏิบัติ น้อย ผู้วิจัยเห็นว่าสอดคล้องกับปัญหาการจัดกิจกรรมที่กล่าวว่า ขาดแคลนแหล่งวิชาที่มี ประสิทธิภาพช่วยเหลือการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ ดังนั้น วิธีที่จะ แก้ไขปัญหาคือ จัดหาแหล่งวิชาให้แก่ศึกษานิเทศก์หรือจัดโครงการพัฒนาทักษะด้านนี้ให้แก่ ศึกษานิเทศก์

5. ผลจากการทดสอบความแตกต่างของการปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศการศึกษา ของศึกษานิเทศก์จังหวัดที่ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์เป็นระยะเวลาแตกต่างกัน พบว่า ศึกษานิเทศก์ที่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งแตกต่างกันเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มที่ดำรงตำแหน่ง มาแล้วไม่เกิน 5 ปี กับเกินกว่า 5 ปี ปรากฏว่า ไม่แตกต่างกัน จากผลการทดสอบนี้พอ จะเป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่า เวลาไม่เป็นเครื่องชี้ถึงความสามารถในการจัดกิจกรรมการ นิเทศการศึกษา อาจจะเป็นเพราะศึกษานิเทศก์ไม่ได้รับการพัฒนาด้านความสามารถใน การจัดกิจกรรมอย่างเพียงพอ ซึ่งถ้าหากเป็นเช่นนั้นก็สอดคล้องกับปัญหาการจัดกิจกรรมซึ่ง ศึกษานิเทศก์ได้แสดงความคิดเห็นในแบบสอบถามแบบปลายเปิด อีกประการหนึ่งด้วยเหตุ ที่ จำนวนศึกษานิเทศก์มีน้อย กิจกรรมการนิเทศการศึกษาส่วนมากจึงร่วมกันปฏิบัติ การ ปฏิบัติจึงไม่แตกต่างกันมากนัก

4. ปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษา ปัญหาที่ศึกษา- นิเทศก์เห็นว่า เป็นปัญหาอยู่ในเกณฑ์มาก ได้แก่ ปัญหาความขาดแคลนงบประมาณ ทั้งหน่วย ศึกษานิเทศก์และโรงเรียน ปัญหาขาดแคลนงบประมาณนั้น เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นกับเกือบ ทุกหน่วยงาน การที่จะคอยให้คงงบประมาณอย่างเพียงพอ แล้วจึงแก้ปัญหาอื่น ๆ ต่อไป นั้น เป็นวิธีที่เป็นไปไม่ได้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การแก้ปัญหานี้อยู่ที่การวางแผนงาน พิจารณา จัดลำดับความสำคัญ เร่งด่วนอย่างถูกต้อง พร้อมกันนั้นก็จัดสรรงบประมาณที่มีอยู่ไปใช้ตาม โครงการที่วางไว้ โดยยึดหลักการประหยัด ไม่ว่าหน่วยงานนั้นจะรับหน่วยศึกษานิเทศก์ หรือโรงเรียน

ปัญหาที่ศึกษานิเทศก์เห็นว่า เป็นปัญหาน้อยและมีค่า เชียที่สุดได้แก่ปัญหาที่ว่า ครูขาดความเลื่อมใสศรัทธาศึกษานิเทศก์ นั้นแสดงให้เห็นว่า ครูศรัทธาศึกษานิเทศก์ จากประสบการณ์ของผู้วิจัยเองพบว่า หากครูศรัทธาศึกษานิเทศก์แล้ว การร่วมงานระหว่างศึกษานิเทศก์กับครูก็จะราบรื่น

ปัญหาการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษา ซึ่งได้จากการตอบแบบสอบถามแบบปลายเปิด สิ่งที่ เป็นปัญหามากที่สุดได้แก่ ปัญหาการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาขาดเอกภาพ ซึ่งถ้ามองในแง่ของการร่วมมือช่วยเหลือกันทำงานก็เป็นวิธีการที่ดี แต่ในทางปฏิบัติจำเป็นต้องอาศัยการประสานงาน เมื่อการประสานงานไม่ได้ผลจึงเกิดปัญหามาก โดยเฉพาะการประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งรับผิดชอบงานด้านวิชาการ และองค์การบริหารส่วนจังหวัดซึ่งเป็นต้นสังกัด ผลของการขาดการประสานงานดังกล่าว ทำให้มีผลกระทบถึงการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์จังหวัด

ปัญหาความสามารถในการ เป็นผู้นำของหัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์จังหวัด หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์จังหวัดเป็นผู้นำของคณะศึกษานิเทศก์ จำเป็นจะต้อง เป็นผู้มีความสามารถด้านการเป็นผู้นำ โดยเฉพาะความเป็นผู้นำในทางวิชาการ เพราะหน่วยศึกษานิเทศก์เป็นหน่วยงานทางวิชาการ หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์จะต้องฝึกใฝ่ในงานวิชาการ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ศึกษาคนควาอยู่เสมอ ผู้วิจัยเห็นว่า กรมสามัญศึกษาน่าจะแต่งตั้งหัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์จังหวัดอย่างรอบคอบ พร้อมทั้งกำหนดคุณสมบัติด้านวิชาการและผลงานที่ปฏิบัติมาแล้วด้วย

ปัญหารองลงมาได้แก่ ปัญหาความไม่สงบของบ้านเมือง ปัญหาที่มีอยู่เป็นบางท้องที่ จากการสังเกตจากแบบสอบถาม พบว่า ปัญหาที่มีมากในเขตศึกษา 2 ได้แก่ สี่จังหวัดภาคใต้ ซึ่งมีปัญหาความไม่สงบอยู่ในปัจจุบัน ผู้วิจัยเห็นว่า ถึงแม้ศึกษานิเทศก์ไม่สามารถเดินทางไปยังบางท้องที่ซึ่งมีปัญหานี้ อยู่ ก็อาจใช้กิจกรรมการนิเทศการศึกษารูปแบบอื่น ๆ เช่นการผลิตเอกสาร ร่วมมือกับสถานีวิทยุเผยแพร่ สื่อสาร ข้อมูลทางการศึกษา เป็นต้น แทนการเดินทางไปด้วยตนเอง

อีกปัญหาหนึ่งที่น่าจะได้อภิปรายคือ ศึกษานิเทศก์ไม่ได้รับการพัฒนาคุณภาพ
กรมสามัญศึกษาได้จัดโครงการพัฒนาศึกษานิเทศก์อยู่เสมอ แต่โดยมากมักจะเป็นการ
ประชุมอบรม สัมมนาในระยะสั้น ๆ โดยจัดเป็นการพัฒนาภายในหน่วยศึกษานิเทศก์เอง
ผู้วิจัยเห็นว่า น่าจะเพิ่มวิธีการพัฒนาศึกษานิเทศก์ขึ้นอีก โดยให้หน่วยงานอื่นช่วยพัฒนาให้
ตามความต้องการ เช่น การศึกษาต่อในสถาบันการศึกษาชั้นสูง ทั้งหลักสูตรระยะสั้นและ
ระยะยาว หรือหน่วยงานทางวิชาการอื่น ๆ ช่วยพัฒนาด้วย นอกจากนี้จะหาญแต่เฉพาะภายใน
หน่วยศึกษานิเทศก์เอง นอกจากนี้จะได้ศึกษาถึงความต้องการด้านการพัฒนาทางวิชา
ชีพของศึกษานิเทศก์ด้วย เพื่อนำผลการวิจัยนั้นมาปฏิบัติให้ถูกทาง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาครั้งนี้ เพื่อให้ได้รับความรู้กว้างขวางยิ่งขึ้น ผู้วิจัยเห็นว่า เรื่อง
ที่ควรจะได้ศึกษาต่อไปคือ

1. ศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์กรมสามัญ-
ศึกษาและศึกษานิเทศก์เขตศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาศึกษานิเทศก์ในระดับทั้ง
สองต่อไป
2. ศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานทางด้านวิชาการของประธานกลุ่มและครูวิชา
การของกลุ่มโรงเรียนระดับประถมศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการจัดกิจกรรม
ทางด้านวิชาการของกลุ่มโรงเรียน
3. ศึกษาเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาวิชาชีพของศึกษานิเทศก์ ทั้งนี้เพื่อ
ค้นหาวิธีการและเนื้อหาวิชาที่ศึกษานิเทศก์เห็นว่า เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน